

SLOVENSKI NAROD

Izha, vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2,50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Po
tele
poc.

o: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
— CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65;
— GRAVO, Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE; Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nova napetost med Francijo in Italijo:

London posreduje med Rimom in Parizom

Prvotno šele meseca januarja nameravani obisk Chamberlaina in Halifaxa v Rimu bo že ta mesec — Anglija želi, da pride čimprej do sporazuma med Rimom in Parizom, da bi se mogla nadaljevati monakova politika

Pariz, 5. dec. br. Demarsa angleške vlade pri italijanski vladi je izvala v francoskih političnih krogih veliko zadovoljstvo. Listi objavljajo vsebinsko angleške demarše in naglašajo, da Anglija nikdar ne bi mogla pristati na kake teritorialne zahteve na račun Francije. Se manj pa bi mogla Anglija pristati na kako spremembo statusa quo v Severni Afriki. Listi podčrtavajo zlasti strateško važnost Tunisa za primer vojne. Pisanje »Giornale d'Italia« je izvala v vsej francoski javnosti veliko ogorčenje. V uradnih francoskih krogih so zelo rezervirani in časopisni kampanji ne pripisujejo tolike važnosti ter si še nadalje prizadevajo, da bi prišlo z Italijo do mirnega sporazuma.

Pojasnilo zunanjega ministra Ciana

LONDON, 5. decembra. Reutersjev diplomatski poročevalec poroča, da je italijanski zunanji minister grof Ciano izjavil francoskemu in angleškemu poslaniku v Parizu glede svojega govora, ki ga je imel na zadnjem zasedanju italijanskega

parlamenta, da ne more prevzeti odgovornosti za vzklike narodnih poslancev, za radi katerih se je razburila vsa francoska in angleška javnost. Britanski poslanik v Rimu je izjavil, da Italija nima nobenega razloga, da se ne bi držala sporazuma v Francijo in Anglijo, s katerim je bil zagotovljen status quo v Sredozemlju.

Stališče Italije

Rim, 5. decembra. AA. DNE: Uradno poročilo angleške vlade o potovanju Chamberlaina in lorda Halifaxa v Rim je v tujakšnih političnih krogih izvala največje zadovoljstvo, ker v tem poročilu vidijo jasen dokaz, da hoče Velika Britanija nadaljevati politiko, ki se je začela v Monakovu.

Prav isti italijanski krogi pa poudarjajo, da je razburjanje francoskega javnega mnenja zaradi Tunisa tem bolj nerazumljivo, ker Italija v tem oziru še ni povedala svojega uradnega stališča. Določbe, ki se v pogodbi med Italijo in Anglijo nanašajo na status quo, pa se res tičejo samo odnosov med Anglijo in Italijo, pravi status quo v Sredozemskem morju

pa se bo določil šele tedaj, ko bodo urejeni odnosi med Italijo in Francijo. V Rimu so prepričani, da se bodo na sestanku med italijanskimi in angleškimi državniškimi obravnavala tudi ta vprašanja. Rimski tisk se polemizira s francoskim tiskom in zahteva, da naj se tako zvana monakova politika nadaljuje v smislu italijanskih zahtev. Listi so objavili na prvi strani, toda brez komentarjev vesti o datumu Chamberlainovega in Halifaxovega obiska v Rimu.

Manifestacije za Francijo v Tunisu

Tunis, 5. decembra. AA. Havas: Med včerajšnjimi manifestacijami je bilo aretiranih 15 oseb, in sicer polovica Korzičanov in druga polovica italijanskih protimanifestantov. Zaprti so tudi nekega italijanskega učitelja, ki je izžival z revolverjem v roki in nekega drugega Italijana, ki se je z nožem zakadil med mladino, ki je korakala pred italijanski konzulat. Zaslišali pa so še mnogo drugih oseb. Po zadnjih obvestilih je pred italijanskim konzulatom manifestiralo 300 oseb. Mnogi so prodirali skozi kordon policije, vendar pa jih je le-ta hitro razpodbila. Škoda razbitih italijanskih trgovin je mnogo večja, kot pa se je to prvotno mislilo. Po ulicah korakajo močni policijski oddelki, ki imajo namen preprečiti nove manifestacije. Italijanski konzulat stražijo močni oddelki mobilne garde in policije.

Susse, 5. decembra. AA. Havas: Včeraj so tukašnji židi in muslimani skupaj priredili manifestacije proti Italiji zaradi zadnjih manifestacij pred italijanskim parlamentom. Mnogi so korakale v sprevo-dih po ulicah in vzklikale živele Francija! živele vojska! živele bej! živele Tunis! Prirejenih je bilo več shodov, na katerih so govorniki poudarjali zvestobo prebivalstva Franciji.

Nove demonstracije proti Franciji

RIM, 5. dec. e. »Havas« poroča, da bo eden izmed glavnih trgov v mestu Arezzo preimenovan in se bo imenoval Korziški trg.

reči mirne duše, da ne obstojajo upravljene vzroki za kakšno vznemirjanje glede nadaljnjega razvoja razmer na deviznem trgu.

za dosego trajnega ravnotežja v devizni bilanci, pa tudi za ceno razširitev dosega-njih omejitev in poostreje kontrolnih ukrepov.

Če upoštevamo vsa te elemente, moremo

Ribbentropov obisk v Parizu

Francoski in nemški komentariji

Pariz, 5. dec. br. Jutni prispe v Pariz nemški zunanji minister Ribbentrop, da v imenu nemške vlade podpisano skupno izjavo Francije in Nemčije, s katero bosta svede-no potrdili, da med obema državama ne obstoja več nikak spor in da se v medsebojnih odnosih za vselej odrekata vojni. Vladni listi podčrtavajo veliko zgodovinsko važnost tega dogodka in pišejo, da bo pri tej priliki prišlo med nemškimi zunanji ministrom in francoskimi državniškimi do razgovorov o vseh perečih problemih. Franco-

ski državniški bodo zlasti zahtevali, da se Ribbentrop točno izjavi o stališču Nemčije glede italijanskih aspiracij na francosko posest v Tunisu. Od odgovora Nemčije v tej zadevi bo v veliki meri odvisen nadaljnji razvoj pariških razgovorov in splošnih odnosov med Parizom in Berlinom. Z nemške strani naglašajo, da skupna francosko-nemška izjava ne bo v nobenem pogledu vplivala na odnose Francije do Anglije, prav tako pa tudi ne na odnose Nemčije do Italije.

Volitve v sudetskih pokrajinah

Udeležba je znašala 98,9 odstotka

BERLIN, 5. dec. br. Včeraj so bile dopolnilne volitve v ohih pokrajinah, ki so bile z monakovskim sporazumom odcep-ljene od Češkoslovaške in priključene Nemčiji. Volilnih upravičencev je bilo 2 milijona 525.346, volitev pa se je udeležilo 2.497.416 volilcev. Za kandidate narodnosocialistične stranke je glasovalo 2 milijona 464.494 volilcev, proti njim pa

97.426. Neveljavnih glasov je bilo 5.496. 98,9 odstotka oddanih glasov je torej odpadlo na postavljene kandidate, proti njim pa 1,1 odstotka. Kakor zatrjujejo, bo v kratkem sklican nemški državni zbor, na katerem bo kancelar Hitler poročal o uspehih, doseženih v letošnjem letu na polju zunanje politike.

Anthony Eden

bivši angleški zunanji minister, je včeraj odpotoval v Ameriko, kjer bo ostal več tednov ter bo imel razgovore z vodilnimi ameriški državniškimi in politiki. Sprejet bo tudi pri prezidentu Rooseveltu. Njegovemu potovanju pripisujejo v političnih krogih veliko važnost, ker ga smatrajo za voditelja one skupine, ki se zavzema za čim tesnejše sodelovanje vseh demokratičnih držav.

Obisk angleškega kralja v Rumuniji

BUKARESTA, 5. decembra. Službeno se objavlja, da bosta angleški kralj Jurij in kraljica Elizabeta obiskala rumunskega kralja Karola in prestolonaslednika dne 8. junija 1939.

Vojvoda Kentski na pogrebu kraljice Maud

LONDON, 5. dec. e. Vojvoda Kentski se je odpeljal v Oslo, kjer bo zastopal angleškega kralja pri pogrebu umrle angleške kraljice Maud.

Poljska odlikovanja

BEOGRAD, 5. decembra. Svoči je poljski poslanik v Beogradu na svečan način izročil nekaterim našim višjim oficirjem poljske odlikovanja. Brigadni generala D. Joksimović in Dragoslav Milosavljević sta dobila visoki red Polonije. Milosavljević je odlikovan, v imenu odlikovancev se je poslanik zahvalil generalu Milosavljeviću.

Protiburžujska razstava v Rimu

RIM, 5. dec. e. »Havas« poroča, da bo v kratkem otvorjena protiburžujska razstava, na kateri bodo prikazane v karikaturah razne »buržujske navade in običaje«, tako podajanje rok v pozdrav, snemanje klobuka, prirejanje banketov in konference itd.

Borzna poročila.

Curih, 5. decembra. Beograd 10. — Pariz 11.62, London 20.64, New York 44.78, Bruselj 74.12, Milan 23.175, Amsterdam 239.60, Berlin 176.45, Praga 15. — Varsava 82.87, Bukarešta 3.25.

Govori ministrov

Osišek, 3. decembra. AA. Po enodnevnem bivanju v Zagrebu, kjer je imel več konferenc s pristajajočimi JRZ, je minister za trgovino in industrijo inž. Nikola Kabalin danes jutro ob šestih prispel v Osišek. Tu se bo zadržal tri dni, ter bo v tem času obiskal številne kraje v osiškem srezu, kjer pri sedanjih volitvah kandidira. Najprej je davi obiskal Erdub, kjer je imel zelo uspešno in dobro obiskano konferenco JRZ. Konferenco je začel Jovan Vuković, nakar je po krajšem pozdravu dal besedo ministru Kabalinu. Ker se je konference udeležilo mnogo Hrvatov pristavev HSS, je minister Kabalin posvetil velik del govora njim. Zlastno je, — je dejal — da so v teh težkih časih še vedno ljudje, kakor n. pr. dr. Maček, ki misli, da je narodnim potrebam mogoče zadovoljiti s paradami, svečanostmi, proslavami godov in rojstnih dni in z razobesežen zastav. Se bolj žalostno pa je, da dr. Maček terorizira in tiranizira vsakega, kdor obsoja njegovo politiko. Pa tudi ne bo oviral JRZ, da zmaga pri decembrskih volitvah. JRZ bo zmaga z ogromno večino, kajti zanjo govori nepregledna vrsta del na polju zboljšanja narodnega življenja. Minister Kabalin se je dotaknil nekaterih vidnejših uspehov kr. vlade v zadnjih treh letih ter je nato pozval vse navzoče, da 11. decembra glasujejo za državno listo, katere nosilec je dr. Milan Stojadinović. Po govoru, ki so ga navzočniki neprestano prekinjali z navdušenimi vzkliki, je Vuković zaključil konferenco.

Danes ob 18. je trgovinski minister inž. Nikola Kabalin prisostvoval svečani seji trgovinske in industrijske zbornice v Osijeku. Imel je tudi govor, v katerem je razložil trgovinsko politiko sedanje vlade, ki poklanja vse svoje sile za povzdigo zunanje in notranje trgovine. Nocoj ob 21. se

bo minister Kabalin udeležil zabavnega večera, ki ga priredijo učenci trgovske akademije.

Makarska, 3. decembra. AA. Minister Ante Maštrović je včeraj prišel v Makarsko. Svoči je imel v prostorih krajevnih organizacij JRZ konferenco s svojimi strankarskimi prijatelji.

Ljubljana, 3. decembra. AA. Danes dopoldne ob 9.25 se je p. peljal iz Beograda v Ljubljano s orient-ekspresom minister za notranje zadeve dr. Anton Korošec v spremstvu svojega osebnega tajnika g. Antona Koščaka. Na kolodvoru je ministar dr. Korošec sprejel in pozdravil ban dravske banovine dr. Marko Natlačen. Minister dr. Korošec se bo zadržal na področju dravske banovine tri dni radi volilne agitacije.

Litija, 3. decembra. AA. V Litiji je bilo danes manifestacijsko volilno zborovanje JRZ, ki se ga je udeležil tudi notranji minister dr. Anton Korošec. Po hišah so bile razobešene državne zastave. Na čast ministru dr. Korošcu, ki je častni občan Litije, so bili postavljeni trije slavoloki okrašeni z zelenjem in zastavami. Na slavolokih je bilo zapisano »Dobrodošel voditelj!« »Bodi pozdravljen varuh naše domovine!« »Bodi graditelj Jugoslavije!« V trudu in znoju gradimo svojo domovino! Bodi pozdravljen naš častni občan!«

Čprav je bil delavnik, je vendar prišlo k sprejemu ministra dr. Korošca ogromno »avilo« ljudi. Na obeh straneh ulice, do vhoda v Hranilnico, kjer je bilo zborovanje, je ljudstvo tvorilo gost spalir. V neposredni bližini zgradbe tamkajšnje hranilnice so stali v špalirju šolski otroci pod vodstvom svojih učiteljev. Minister dr. Korošec se je pripeljal v Litijo ob 14. v spremstvu poslanskega kandidata za litijski okraj Jožeta Lavriča. Ko je stopil iz avtomobila, ga je ljudstvo navdušeno pozdravljalo: Živel voditelj jugoslovenskega naroda; živel dr. Korošec! V Litiji so mu pri-

redili izredno lep sprejem, pri katerem so sodelovali tudi predsednik okrajne organizacije JRZ Hinko Lebinger, zastopniki vseh občin iz litijskega okraja, 17 po številu, starešina sodišča dr. Ivan Tratinik, okrajni načelnik Alojzij Gregorin, ravna-telj državne zbirnice Ivan Hvastja, starešina gasilske župe Dolnar, dekan Anton Gornik, župnik Dinko Lovšin, upravnik pošte Cveto Kobe, šef železniške postaje Križman, zastopnik hranilnice, inž. Valentin in Tone Jelnikar, ravatelj mestanske šole Vladimir Roje upravitelj ljudske šole Drago Grostaka, starešina finančne kontrole Leše in veliko število pristavev JRZ. Pri vstopu v Litijo je pri prvem slavoloku zašel dobrodošlico ministru dr. Antonu Korošcu v imenu tamkajšnjega prebivalstva predsednik občine Lebinger. Dr. Korošec se je zahvalil vsem za lep sprejem, nato pa je šel v družbi poslanskega kandidata dr. Lavriča in predsednika občine Lebingerja skozi gost spalir pristavev JRZ. Pri tej priliki so mu priredili navdušene ovacije. Pri tretjem slavoloku so sprejeli ministra Korošca duhovščina in velika množica ljudstva. Učenka ljudske šole ga je pozdravila s priložnostno pesmico, ter mu izročila tudi lep svečev cvetja. Zatem je bilo zborovanje v dvorani, kjer je na pročelju visela slika Nj. Vel. kralja Petra II., ovita z veliko zastavo. Dr. Korošcu so ponovno priredili navdušene ovacije. Mnogi, ki so prišli na to zborovanje, so morali poslušati govor ministra dr. Korošca z dvorišča, kjer je bila dvorana preveč polna. Zborovanje je vodil predsednik okrajne organizacije JRZ Lebinger, ki je takoj dal besedo ministru dr. Korošcu. Navzočni so voditelj Slovencev neovestno prekinjali z navdušenimi vzkliki. V svojem govoru je dr. Korošec prikazal našo notranjo in zunanjo politiko ter poudaril, kaj je vse storila vlada dr. Milana Stojadinovića za državo. Za njim je govoril kandidat za litij-

ski okraj Jože Lavrič, nakar je bilo zborovanje končano.

Maribor, 4. dec. AA. Danes dopoldne je bilo veliko zborovanje najprej v Celju, nato pa ob 11. v Mariboru. Na to zborovanje je prišel tudi notranji minister dr. Anton Korošec, ko se je pripeljal na kraj zborovanja, je prišlo do navdušenih manifestacij in vzklikov Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, voditelju Slovencev dr. Antonu Korošcu in Jugosloviji. Godba je nato zaigrala državno himno. Poleg ostalih govornikov je na tem zborovanju govoril tudi minister dr. Anton Korošec, ki je posebno naglasil, da je sedanja vlada ohranila državni mir ter posvetila vso svojo pozornost zaščiti naših državnih meja. Na zborovanje v Maribor je prišlo okoli 10.000 ljudi. Tu je minister dr. Korošec govoril o delu in nalogah JRZ ter naglasil:

Nočemo biti boljševiki, niti fašisti, niti prvo niti drugo nočemo biti. Želimo biti zavedni Jugoslovani in nič drugega. Ob teh besedah je prišlo do navdušenih ovacij, ki so trajale nekaj minut. Novi Sad, 4. dec. Danes ob 10. dopoldne je bilo v Novem Sadu veliko zborovanje krajevnih organizacij JRZ. Na zborovanje je prišlo okoli 3000 pristavev te stranke. Zastopani so bili vsi družabni sloji iz Novega Sada. Velika dvorana hotela »Sloboda«, kakor tudi vsi stranski prostori in dvorišče so bili polni ljudstva. Zborovanje je začel prvi podpredsednik krajevnih organizacij Obrad Milutinović, ki je pozdravil številne pristave vladne stranke ter nato dal besedo predsedniku skupštine Stevanu Ciriću. Stevan Cirić, ki je poslanik kandidat za mesto Novi Sad, je v svojem enournem govoru izvršno prikazal uspehe delavnosti sedanje vlade, tako v zunanji, kakor tudi v notranji politiki. Poudaril je velike uspehe, ki so bili

doseženi na kulturnem in gospodarskem polju, nato pa v glavnih potezah očrta program JRZ ter primerjal delo sedanje vlade in vladne stranke z destruktivnim delom opozicije. Pozval je novosadsko prebivalstvo, da s svojimi glasovi 11. decembra nagradi doseženo uspešno delavnost kraljevske vlade ter omogoči s tem nadaljnjo produktivno in uspešno delo te vlade. Za predsednikom skupštine Stevanom Ciriću je govoril še novosadski župan Kosta Miroslavić, nakar je bilo navdušeno uspešno zborovanje zaključeno. Navzočni so navdušeno vzklikali predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, ostalim ministrom in svojemu poslanskemu kandidatu Stevanu Ciriću.

Vukovar, 4. decembra. AA. Po uspešnem zborovanju v Osijeku sta se trgovinski minister Nikola Kabalin in minister Djura Janković odpotovala v Vukovar. Vse mesto je bilo v zastavi. Zborovanje v Vukovaru se je udeležilo nad 4.000 ljudi. Vukovar je tokrat dokazal, da je stara darikna trdnjava. O priliki tega zborovanja je prošlo do navdušenih manifestacij in vzklikov Nj. Vel. kralju, kr. namestniku Pavlu, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, ostalim ministrom in Jugosloviji. Minister Kabalin je v svojem govoru med drugim poudaril, da v našem političnem življenju obstojita dve koncepciji. Prva je JRZ na čelu z dr. Milanom Stojadinovićem, druga pa je koncepcija dr. Mačka. Razlika med njima je v tem, da pomeni dr. Stojadinovićevo delo red, mir in blagostanje v državi, dr. Mačkova pa nered, brezdolje, nemir in razdiranje vsega. Jugoslovani nimajo ničesar izbirati in vedo za koga bodo 11. decembra glasovali. Minister Djura Janković se je dotaknil ideje narodnega in državnega odnosa ter tudi poudaril, da je to zborovanje dokaz, da jugoslovenski narod ni za nobeno delitev, ne za avtonomijo, in tudi ne za fe-

Proslava 20 letnice Jugoslavije

V Brežicah

Brežice, 4. decembra

Občinstvo našega mesta je z lepo manifestacijo na dostojen način proslavilo dan velikega narodnega praznika 1. decembra. Dokazalo je, da prav pojmuje pomen tega važnega dne v zgodovini našega milodega, a močnega naroda.

Na predvečer se je vršila baklada. Meščani so se zbrali pri letnem telovadšču našega sokolskega društva. Ob 19. uri se je formirala povorka, kateri na čelu je bila mestna godba na pihala, za njo gasilski četa v uniformah z baklami in s praporom, članstvo sokolskega društva z lampijončki in občinstvo. Povorka je krenila proti mestu, ki je bilo okrašeno z državnimi trobojnicami. Vsa okna brez izjeme so bila razsvetljena in v mnogih posebnostih na oknih državnih uradov, so bile z zelenjem okrašene slike Nj. Vel. kralja Petra II. Med veseljem vzklikanjem mlademu kralju in dinastiji Karadjordjeviću se je vila povorka skozi mesto do konca predmestja, odkoder se je vrnila do mestne občine. Na okrašenem balkonu občinske hiše, nad katerim je bila močno razsvetljena kraljeva kruna, se je pojavil zupan g. Volčjanec Ivan, ki je v izbranih besedah poudaril velik pomen našega zedinjenja.

Na praznik, ki ga je lepo proslavilo sokolsko društvo, se je vršila v telovadnici ob 10.30 slavnostna seja. Po otvoritvenem, globoko zasnovanem govoru staroste br. dr. Zdoška Josipa je društveni prosvetar prečital poslanico Saveza SKJ. Društveni moštri pevski zbor je zapel narodno in sokolsko himno. Po deklaraciji sokolske dece je brat starešina zapregel novo članstvo. Ob zaključnem govoru brata staroste je pevski zbor zapel »Hej Slovani«, nakar so navzoči, ki so napolnili telovadnico, odšli.

Zvečer ob 20. je priredilo sokolsko društvo v dvorani Narodnega doma slavnostno akademijo z izredno bogatim sporedom. Meščani in okoličani so do zadnjega prostora napolnili veliko dvorano in bili deležni nepozabnih vtisov. Po izvrstno zasnovanih recitacijah brata prosvetarja in živih slikah o našem osvobodjenju so nastopili vsi oddelki brezhibno in točno po programu s telovadničnimi točkami. Vaje vseh oddelkov so bile izvedene s tako preciznostjo in dovršenostjo, da skoraj ni prenehalo ploskanje navdušenega občinstva, ki je malone pri vsaki telovadni točki zahtevalo ponovitev. Bratu načelniku, načelnici in ostalim telovadcem k velikemu uspehu čestitam.

V Poljčanah

Poljčane, 2. decembra

Proslavi zedinjenja ob priliki 20-letnice naše svobode je prisostvovalo na državni praznik nad 500 ljudi, kar se doslej še ni zgodilo. Proslava se je vršila v prosvetni dvorani in je imela značaj občinske proslave. Zato so se je udeležili tudi vsa tukajšnja društva. Ves program proslave je izvedla sokolska mladina pod vodstvom svojega učitelja. Spored so otvorili s pesmijo »Zdravo kralju«, nakar so se zapeli Marko skače, Mi smo lovci, Srečali smo mravljo in Sonce mi razja. Učitelj Zolnir je v globokem govoru orisal pomen slavnosti, kjer je posebno poudarjal, kako potrebna nam je predsem v naših obmejnih krajih narodna zavest. Sledile so srčkane deklaracije in prizori, ki so jih izvajali učenci vseh razredov. Vsem točkam so hvaležni gledalci navdušeno pritrjevali. Posebno sta ugajala prizorčka v posrečenih kostimih »Mladi vojaki« in »Rdeče rože«. Z igrice Ruže Petelinove »Na narodni zaklade« in s pesmijo »Bože pravde« je bila nad vse ljubka proslava zaključena. — Sokoli so imeli nato v društvenem prostoru svečano sejo, kjer se je izvršila tudi slovesna zaobljuba novega članstva.

Na Jesenicah

Jesenice, 2. decembra

Pod okriljem mestne občine se je v sredo zvečer vršila proslava 20letnice Jugoslavije na trgu pred mestno hišo. Proslave so se udeležili predstavniki oblasti, državnih uradov, mestne občine, KID, deputacija Sokola, učiteljsvo, sokolska mladina, gasilci s prapori, nar. delavstvo s prapori, LKB ter predstavniki drugih kulturnih, stanovskih in sportskih društev in organizacij. Namestnik župana g. Peter Arnež je imel led govor, v katerem je omenjal gospodarski in kulturni razvoj Jugoslavije v 20 letih in pomen velike in močne države v kateri je narod srečen in zadovoljen. Prečital je udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. Godba je

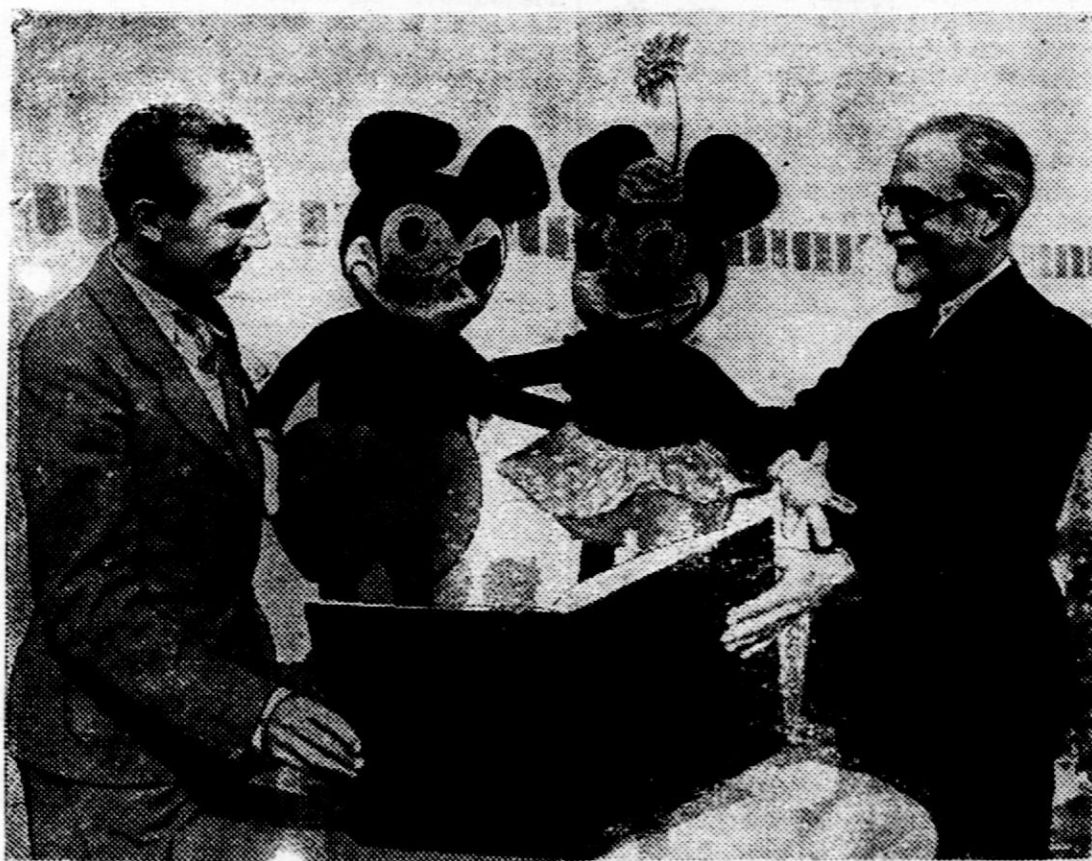
zaigrala državno himno, na kar so se velike množice ljudstva razšle.

Na praznik 1. decembra je bilo vse mesto v zastavah. Dopoldne se je v župni cerkvi vršila slovesna služba božja, katere so se udeležili predstavniki oblasti, državnih uradov, občine, KID, gasilci s prapori ter zastopniki in člani številnih društev in organizacij, tako da je bila cerkev nabito polna.

Sokolsko društvo Jesenice je letos na izredno lep način proslavilo državni in sokolski praznik in 20letnico obstoja Jugoslavije. Ob 11. uri dopoldne se je v dvorani vršila slavnostna seja društvene uprave, kateri je prisostvovala vsa sokolska družina, ki je zasedla dvorano do kraja. Starešina brat Obersnel je imel krasen govor o pomenu državnega praznika, na katerem moramo vsi državljani pozabiti na male medsebojne zadevice in misliti samo na domovino. V lepih besedah je omenjal one velike narodne moše tvorce in oblikovalce naše kulture, književnosti in umetnosti, katerim bodo hvaležni še pozni rodovi za njih veliko delo. Brat Klavara je prečital savezno poslanico, na kar je sledila prevedba dece v narščaj, narščaja v članstvo in slovesna zaobljuba številnega med letom pristopivšega članstva.

Brat starešina dr. Obersnel je slovesno

Walter Disney je dobil tekmece Walter Lenz napoveduje velik film „Aladinova čarobna svetilka“

Walter Disney in Nilse, ustvaritelja Mickey miške

Po velikem uspehu filmu »Snežulčica in sedem prtilikavcev« nastaja v Hollywoodu nov velik film te vrste, samo nekoliko drugače zasnovan. Izdelal ga bo najverjetneje Disneyev tekmelec v simpatijah ameriškega občinstva Walter Lenz. Kakor Disney, je tudi on še mlad, saj mu je komaj 39 let. Doma je iz New Yorka. Svojo karijero je začel kot reklamni risar. Znan je postal, ko je predsedal k novinarjem in dobil službo risarja v Hearstovem koncernu, kjer je risal zlasti prizore iz življenja živali. Za njegove risbe so bili najbolj navdušeni otroci. Te risbe so vzbudile pozornost Hollywooda in Lenz je bil povabljen tja. Presenetljiv uspeh je dosegel v filmu s svojimi risbami veselih mornarjev »Mutta in Jeffa«.

Lenz se je učil na Disneyevih filmih. Zanimivo je, da se tekmece osebno ne poznata in da se drug drugega izogibata. Zdaj pripravljata Lenz Aladinovo »Čarobno svetilko« in hoče postaviti v pravljico risano okolje resnične postave, fotografirane in vmontirane. S tem se bo baje izognil nekaterim tehničnim nedostatom filma snežulčice, obenem bo pa izdelava filma znatno krajša in cenejša. Zadoščimo mu bo baje 8 do 10 sotrudnikov, dočim jih je bil Disney za »Snežulčico« nad 30.

Disneyeva roditelja zastrupljena

Vsi hollywoodski listi obširno poročajo o tragediji, ki je zadela tvorca »Mickey miške« Walterja Disneya. Mater tega priljubljenega risarja so našli doma mrtvo, zastrupljeno s plinom. Kraj trupla 79-letne

izročil načelniku Janezu Pristovu diplomu, ki si jo je priporil pri teknični za slovensko sokolsko prvenstvo v Novem Sadu. Brat načelnik Pristov pa je razdelil okoli 30 diplom tekmovalcem in tekmovalkam, ki so jih priporili pri ženskih orodnih, lahkoatletskih in smučarskih tekmah. Krasno proslavo je zaključila godba s himno »Hej Slovani«, ki so jo peli vsi navzoči. Med zvoki koračnice sokolskih legij se je velika sokolska družina razšla.

Zvečer se je v nabito polni dvorani vršila slovesna akademija z izbranim sporedom. Akademijo je otvoril pozdrav državnih zastavi z živo sliko, sledil je slavnostni govor brata dr. Janka Vovka, za tem pa so se vrstile pevske, glasbene in telovadne točke ena lepša od druge. Velik aplavz je žel ženski narščaj s krasno izvedenimi skupinskimi vajami na dvovišinski bradlj, moški narščaj na bradlj ter vzorna vrsta članov, ki so izvajali vrhunske sestave z lahkoto in eleganco.

Akademijo je zaključila krasna scena »Jugoslavija ob 20letnici« za katero je spisal besedilo župni starešina brat Jaka Spicar.

V Mirni peči

Mirna peč, 3. decembra

Kakor vsa sokolska društva, tako je tudi naš Sokol proslavil 1. december kot državni praznik. Lepo število članov, kakor tudi narščaja se je udeležilo proslave, čeprav z žalostnim srcem, kajti velikega kralja Zedinitelja ni več med nami. on počiva na Oplenju, pač pa zedinjenje živi in bo živelo vekomaj. Navdušeni Sokoli so z zanimanjem sledili govorom in drugim točkam, končno so se pa zaobljili, da bodo delali za Sokola, za kralja in za Jugoslavijo.

njena smov iz glave ličinke v telo. To je imelo za posledico, da so se glava in dolma tudi prsi razvile v normalno glavo in v prsi metulja, gosenčje kličje so okrnile in se izpremenile v sesalnik, iz prsi so pa pognala krila.

Naprej smov ni več prodirala in posledica je bila, da je ohranilo ostalo telo podobno ličinke. Tako je nastal nestvor, napol metulj, napol ličinka, in sicer različno oblikovan nestvor, kjer je pač dr. Bodenstein normalni proces prekinil.

Na svetu je 2134 milijonov ljudi

Po zadnji statistiki Društva narodov je bilo ob koncu lanskega leta na svetu okrog 2.134 milijonov ljudi. Če ne upoštevamo Kitajske, je naraslo število prebivalstva na vsem svetu lani okroglo za 18.000.000 ali za 1.1%. Dobra polovica vseh ljudi živi v Aziji, kjer šteje samo Indija 375.000.000 prebivalcev. V Evropi sami brez Rusije Japoncev je že nad 72.000.000, vse japonske cesarstvo pa šteje 100.000.000 prebivalcev. Rusija ima zdaj okrog 178.000.000 prebivalcev. V Evropi sami brez Rusije živi okrog 397.000.000 ljudi, od teh v Nemčiji okrog 79.000.000, v Angliji 47 milijonov, v Italiji 43, v Franciji 42, na Poljskem pa okrog 35.000.000. Zedinjene države imajo zdaj okrog 130.000.000, Južna Amerika pa okrog 90.000.000.

Prva leta po vojni je število rojstev in umiranj skoraj v vseh državah padalo. Rojstva je bilo znatno manj, kakor smrti, naravni prirastek prebivalstva je jel pojemati, lani je bilo najmanj porodov na tisoč prebivalcev v Avstriji, na švedskem, v Franciji, Angliji, Švici, Belgiji, Luksemburški in na Norveškem.

Jubilej meteorologije

Letos praznuje napovedovanje vremena 75letnico. Leta 1863 so bila prvič objavljena vremenska poročila, ki so pa takrat napovedovala samo slabo vreme. Zdaj je meteorologija že obsežna organizacija, razporejena po vsem svetu. Večkrat na dan se objavljajo vremenska poročila. Pri tem je treba upoštevati okrog 20 činiteljev, od katerih je odvisno vreme. Vremenoslovci ne opazujejo vremena tik nad zemljo, temveč tudi v višjih zračnih plasteh, kar je važno za letalstvo. V ta namen spuščajo do 5.000 m visoko posebne baločke. Vsa opazovanja si meteorološke postaje medsebojno takoj sporoče in potem sestavijo krajevne takozvane sinotične zemljevide vremena.

Lajka seveda najbolj zanima, kakšno bo vreme. Na ta račun zbijaajo ljudje še mnogo neumestnih šal in večina jih nima niti pojma, koliko dela je bilo treba opraviti, predno smo dobili vremensko napoved. Šale tu nikakor niso umestne, kajti vremenske napovedi so zdaj točne že do 85 odstotkov. Dokaj točno že lahko ugotovijo vremenoslovci kakšen veter bo pihal, kar je zlasti važno za pomorstvo. Veliko koristi imajo od vremenskih napovedi tudi kmetje. Nezadovoljen je samo meščan, ki bi hotel, da bi mu vremenoslovci povedali ali naj vzame jutraj s seboj dežnik ali ne in da bi že v ponedeljek vedel, kakšno bo vreme prihodnje nedelje. Ker pa vremenoslovci tega ne morejo povedati, zbijaajo ljudje na njihov račun neumestne šale.

Trežno govorjeno ne moremo zahtevati točne vremenske napovedi, ker je vreme

odvisno od mnogih vplivov, katerih ni mogoče ugotoviti naprej. Neznatna razlika v električni napetosti odloča o vremenu. Te razlike pa zaenkrat še ne moremo ugotoviti. V 75 letih svojega obstoja je postala meteorologija veda, delujoča pod zelo težkimi pogoji. Morda se bo učenjakom končno posrečilo točno ugotoviti vse činitelje, tako da bodo vremenske napovedi povsem zanesljive. Zaenkrat pa se moramo zadovoljiti s tem, kar nam lahko nudijo in če smo objektivni, moramo priznati, da pomeni že to velik napredek.

Iz Celja

—c »Brezov gaj« v gledališču. Ljubljanska drama bo uprizorila v petek 9. t. m. ob 20. v celjskem gledališču angleško komedijo »Brezov gaj«. Predstava je za abonma.

—c Odpovedana lutkovna predstava. Za praznik 8. t. m. določena sokolska lutkovna predstava v Sokolskem domu v Gaberju je odpovedana.

—c Umrla je v soboto na Cankarjevi cesti 4 v visoki starosti 83 let ga Ana Straškova, vdova po znanem celjskem trgovcu in čevljarjem mojstru g. Stefanu Strašku. Pogreb ugledne gospe bo danes ob 16. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Pokojni bodi ohranjen blag spomin, svojem naši iskreno sožalje!

—c Sekanje in prodaja božičnih dreves. Mestno poglavarstvo v Celju opozarja kupec in prodajalce božičnih dreves na določila banovne navedbe o sekanju in prodaji božičnih dreves z dne 14. novembra 1932, po kateri se mora vsak prodajalec, ki pripelje božična drevesa na trg, izkazati z izvornim potrdilom občine, na katere področju so bila drevesa posekana. Gozdarski, policijski in tržni organi bodo strogo nadzirali kupčijo božičnih dreves. Proti vsakomur, ki se ne bo izkazal s predpisano izkaznico ali ki bi prodajal drevesa sumljivega izvora, bo uvedeno kazensko postopanje, drevesca pa bodo zaplenjena in koristnoda za pogozdovanje.

—c 75. leto svojega življenja je dopolnil danes g. Stefan Bornšek, posestnik na Sp. Hudinji pri Celju. Jubilar se je rodil 5. decembra 1863 na Prekorju pri Skofji vasi. Že v mladosti je izgubil svoje starše. V Tremerju pri Celju se je učil čevljarstva obrti. Ko je odslužil vojaški rok, je najprej služboval tri leta v Trbovljah, nato pa se je preselil v Vojnik, kjer se je poročil z Marijo Gorjupovo. Iz Vojnika se je preselil z ženo v Celje in je tu služboval tri leta pri pokojnem notarju Kupljenu. V tem času si je ustanovil lasten dom na Sp. Hudinji. Od 1. 1900 do 1918 je opravljal službo grobarja na okoliškem pokopališču v Celju. Po vojni se je popolnoma posvetil domačiji in poljedelstvu. Leta 1935 mu je umrla ljubljena žena. Gosp. Bornšek je 1. 1912 z nekaterimi še živimi gasilci kot zaveden Slovenec sodeloval pri ustanovitvi prostovoljnega gasilskega društva v Gaberju pri Celju in se še vedno z veliko vnamo in požrtvovalnostjo udeležuje v tem društvu. Za svoje gasilske zasluge je prejel v teku let več odlikovanj. Od njegovih otrok jih živi osem. Jubilaru iskreno čestitamo k 75-letnici in mu želimo še dolgo vrsto let zdravlja in zadovoljstva!

—c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 6. t. m. od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Po daljšem trpljenju nam je 4. decembra 1938 umrla naša draga, dobra teta in svakinja, gospodica

Franja Drol zasebnica

Na zadnji poti jo sprejmemo v torek, dne 6. decembra 1938 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra nastp št. 48, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, MARIBOR, GRADEC, dne 4. decembra 1938.

Zaljubljeni ostali:

Dr. STANKO BREGAR, VILI in MARJA BURMDORFER ter ostalo sorodstvo.

P. W.:

V zelenem pecku roman

Kar je polkovnik Morris odmaknil svoj trieder od oči.

— Fantje, — stisnite si roke, ker bomo morda vsak čas doživeli neprijetno zabavo. Nihče naj ne strelja, dokler ne dam znaka. Ne vem, s kakšnimi nameni prihajajo Indijanci. Poskusili bomo najprej pogajati se z njimi. Kapitan Wills, Goodley Carter in ti Gray ostanete na bregu. Morda nas napadejo od dveh strani, z vode in iz pragozda. Da mi ne boš streljal, fant. Pusti streljati može. Da bi tvoja puška streljala po ljudeh, zato si še premlad. Imej svoje orožje pripravljeno, toda rabi ga smeš šele v trenutku največje nevarnosti.

Mladi Gray je stisnil polkovniku roko, segel je v roko tudi Walkerju in Halesu, potem je pa počasi odšel na breg. Dr. Marsona ni videl nikjer. Slutil je, da na hitro roko pripravljajo svojo ročno lekarno, da bi bila v primeru potrebe takoj pri rokah prva pomoč.

Možje so se pripravljali na boj. Nekateri so legli na široka krila letal in položili predse puške, pripravljene na strel.

Tudi oni, ki so ostali na bregu, niso držali križem rok. Tu je sicer prevzel poveljstvo od polkov-

26

nika Morrisa kapitan Wills, toda v resnici je bil nekakšen nemi poveljnik Carter. Žvižgal si je nekakšno plesno popevko in naravnost ceremonijelno si je natikal na roke stare, zamazane rokavice iz jelenje kože. Potem je odkril strojno in potisnil v cev prvi pas nabojev. Mladenič ga je začuden gledal in krčevito stiskal kopito svoje puške. — No, nikar me tako ne glej, prinesi mi raje malo vode, morda jo bomo potrebovali.

Mladenič je odhitel k letalom.

Bil je vesel te priložnosti, ker je hotel vedeti, kje so Indijanci. Brž je zajel vode, pri tem se je pa ozrl po čolnih. Zdelo se mu je, da so znatno zmanjšali svojo hitrost.

Nekdo na krilu je glasno štel: štirinajst, šestnajst, enaindvajset jih je. V vsakem čolnu je dvanajst mož, samo v enem jih je osem. To je dvestoširideset, dvestooseminširideset mož.

Glas je bil nenadoma pretrgan. Polkovnik Morris, ki je še vedno gledal skozi daljnogled, pozabljač na svoje lastno povelje, se je na krilu letala previdno vzravnil: Glejte, tam v prvem čolnu je belokožec!

Mladi Gray, ki je zaslišal te besede, je pozabil na svojo nalogo stražiti pragozd. V opravičilo mu pa lahko služi to, da sta bila na to pozabila tudi kapitan Wills in Goodley. Hitel je pogledat bližajoče se čolne.

Res je bilo. V enem čolnu sta bila najbrž poglavar in čarovnik. Sredi tega čolna je sedela

na tleh nekakšna sključena postava. Ta mož je bil sicer črne polti, vendar je bilo pa takoj jasno, da ni Indijanec.

Na sebi je imel raztrgano obleko — menda ostanke srajce in hlače. Sedel je sključeno in zdelo se je, da mu je deveta brigada, da vidi letala in belokožce. Čolni so krenili v velikem loku na sredino jezera, potem so se pa približali taborišču na dobrih sto metrov.

Indijanci so bili visokih postav, temne, rdeče polti Vsaka njihova kretnja je pričala o izredni moči. Njihovi obrazi niso kazali niti najmanjšega strahu, začudenja ali negotovosti. Vsaka njihova kretnja je bila točno odmerjena kakor da so stroji, ne pa ljudje. Na golih prsih so imeli različne okraske, večinoma pestre ogrlice.

Iz poglavarjevega čolna se je naenkrat začelo tiho in kratko povelje. Vsi čolni so se ustavili, le poglavarjev se je pognal liki puščica naprej. Dva najbogatejša okrašena moža, edina z visokima perjanicama na glavah, sta vstala.

— To bosta najbrž poglavar in čarovnik, — je zamrmral Morris.

— Jaz vzamem na muhe poglavarja, ti pa vzemi onega manjšega.

Dve puški sta bili nepremično namerjeni na gole prsi in petelina sta postajala vlažna od znoja. Samo Walker je pa sprožil, toda sprožil je svoj fotografski aparat.

Dobrih deset metrov od letala je iztegnil pogla-

var roko. Veslači, najbrž dobro poučeni, so ustavili čoln.

Poglavar se je zdaj še bolj vzravnil.

— Lao, lao!

Bled od razburjenja je polkovnik Morris vstal in dvignil roko.

— Lao!

— Indijanci prihajajo kot prijatelji, so pomislili vsi, toda nihče ni odložil svoje puške.

Visok Indijanec se je udaril po prsih in opisal z roko velik krog.

— Ay tuchau.

Mlajši mož se je sklonil k sedečemu belokožcu in ga stresel za ramo.

Belokožec v capah je dvignil oči in se ozrl na Morrisa.

— Ti zlodji me hočejo vrniti, — je zaklical belokožec v angleščini. — Ali me razumete? — je vprašal v strahu.

Polkovnik Morris je prikimal.

— Kdo ste? — ga je vprašal.

Belokožec v čolnu je zamahnil z roko.

— To zdaj ni važno. Vračam se morda za nekaj ur iz pekla. To življenje ni vredno, da bi ga živel. Ali imate samokrese in puške? Sreljajte po njih! Srečen bom, če me podere prva vaša krogla, samo da bom vedel, da ti huditci niso odnesli zdrave kože.

Belokožec je govoril razburjeno in poglavar ga je opazoval v vedno večjem nemiru. Slednjič mu je zagrozil, da je območnik.